

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Postadres

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 356 35 63
Fax: (070) 360 75 72
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

(070) 356 35 40 JAS/avm

Datum 15 FEB 2019

Ons nummer

201902870

Uw bericht

Uw kenmerk

Bijlagen

Behandelend medewerker

mw. mr. drs. J. Stam

Onderwerp

Geachte heer De Jonge,

Sinds enkele weken ontvangen wij klachten en signalen van burgers over de invoering van het vaste abonnementstarief voor hulp en ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). Uit deze klachten en signalen blijkt dat er veel onduidelijkheid over dit nieuwe tarief bestaat. In deze brief stel ik u een aantal vragen. We hopen dat uw antwoorden ons helderheid bieden over wat burgers op dit punt van de overheid mogen verwachten; voor wie dit nieuwe tarief is bedoeld en op welke wijze gemeenten het dienen toe te passen.

Wat is er veranderd voor burgers

Gemeenten hebben de mogelijkheid een bijdrage in de kosten te vragen aan burgers, die gebruik maken van hulp en ondersteuning vanuit de Wmo. Voor algemene voorzieningen vanuit deze wet is de gemeente die bijdrage zelf. Dit is veelal een vast bedrag, dat vooraf dient te zijn vastgelegd in een gemeentelijke verordening. De eigen bijdragen voor maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo worden geïnd via het CAK, dat deze bijdrage tot aan 2019 berekende op basis van gebruik, inkomen en vermogen van de gebruiker. Per 2019 is deze wijze van berekening van de eigen bijdragen veranderd. Dit, vanwege aangekondigde maatregelen in het huidige Regeerakkoord om de stapeling van eigen bijdragen in de (langdurige) zorg en ondersteuning te verminderen. Eén van die maatregelen is het invoeren van een vast abonnementstarief van maximaal €17,50 per vier weken voor huishoudens die gebruik maken van Wmo-voorzieningen.¹ Voor deze maatregel heeft u een wetswijziging voorgesteld, die pas in 2020 volledig kan worden ingevoerd.² Daarom heeft u bij algemene maatregel van bestuur (Amvb) alvast een vaste maximale bijdrage ingevoerd van €17,50 per bijdrageperiode voor maatwerkvoorzieningen uit de Wmo (niet zijnde wonen en opvang).³ Dit tijdelijke tarief is ingegaan per 1 januari 2019. Vanaf 2020 wordt ook een deel van de algemene voorzieningen onder dit abonnementstarief gebracht. In de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel heeft u daarover aangegeven dat het tarief ook dient te gelden voor algemene voorzieningen ter

¹ 'Vertrouwen in de toekomst', regeerakkoord 2017-2021, VVD, CDA, D66 en Christenunie, p.16.

² TK 2018-2019, 35 093, nr. 2 (voorstel van wet).

³ Besluit van 26 november 2018, Staatsblad 2018, 444.

Ons nummer
201902870

2

compensatie van beperkingen waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan, zoals bijvoorbeeld bij huishoudelijke hulp en begeleiding.⁴

Welke informatie hebben burgers ontvangen

Op de website van de Rijksoverheid staat vermeld dat ondersteuning vanuit de Wmo vanaf 2019 voor iedereen maximaal €17,50 per vier weken kost, ongeacht inkomen, vermogen of gebruik.⁵ De informatie op de website van het CAK bevat soortgelijke informatie. Voorts heeft het CAK eind 2018 aan iedereen, die op dat moment gebruik maakte van een maatwerkvoorziening uit de Wmo, laten weten dat vanaf januari 2019 een bedrag van €17,50 per vier weken diende te worden betaald voor hulp en ondersteuning uit de Wmo. (Belangen)organisaties en (social) media namen deze informatie over in hun eigen berichtgeving aan de burger, waardoor de algemene boodschap was dat zij vanaf 1 januari 2019 voor hulp en ondersteuning vanuit de Wmo een vaste eigen bijdrage van €17,50 per vier weken zouden gaan betalen. In de berichtgeving is geen onderscheid gemaakt tussen algemene en maatwerkvoorzieningen.

Waar zit de onduidelijkheid voor burgers

De klachten die de Nationale ombudsman ontvangt, gaan erover dat burgers voor hun huishoudelijke hulp vanuit de Wmo nog steeds het oude bedrag aan eigen bijdrage moeten betalen, terwijl zij hadden verwacht per 2019 over te gaan naar het voor hen lagere, vaste tarief van €17,50. Zij kennen anderen, soms ook uit hun eigen gemeente, die voor diezelfde hulp wel het nieuwe tarief aan eigen bijdrage betalen. De mensen begrijpen dit niet en vinden dit onrechtvaardig. De informatie over dit onderwerp was voor hen namelijk duidelijk; voor iedereen een nieuw, vast tarief voor hulp en ondersteuning vanuit de Wmo.

Wanneer zij dit aan hun gemeenten voorleggen, blijkt het volgende:

- Het nieuwe lagere abonnementstarief Wmo geldt niet voor hen, omdat zij hun huishoudelijke hulp ontvangen als algemene voorziening. Het nieuwe tarief geldt alleen voor maatwerkvoorzieningen, dus blijven zij hun oude, vaak hogere eigen bijdrage betalen aan de gemeente.

⁴ TK 2018-2019, 35 093, nr. 3 (MvT), p 3-4.

⁵ Zie onder meer www.rijksoverheid.nl en www.hetcak.nl.

Ons nummer

201902870

3

- Voor voorzieningen uit de Wmo, die de gemeente wél heeft aangemerkt als maatwerkvoorziening (zoals een scootmobiel, dagbesteding of traplift⁶), geldt het nieuwe tarief van €17,50 wel. Dit bedrag komt dan bovenop hun eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp, dus twee facturen. Ook zijn er gemeenten, die een gedeelte van de huishoudelijke hulp (zogenaamde meer-uren op medische indicatie) als maatwerkvoorziening aanmerken. Deze mensen krijgen eveneens twee facturen; één van de gemeente voor de eerste uren huishoudelijke hulp en één van het CAK met het vaste bedrag van €17,50 voor de zogenoemde meer-uren.

Vragen aan u

Om burgers goed te kunnen informeren en om te kunnen beoordelen of gemeenten het nieuwe (tijdelijke) abonnementstarief op juiste wijze toepassen, verzoek ik u de volgende vragen te beantwoorden.

1. Meerdere gemeenten blijken huishoudelijke hulp (standaard en/of gedeeltelijk) te hebben ondergebracht in een algemene voorziening. Burgers zijn zich vaak niet bewust van een onderscheid in algemene en maatwerkvoorzieningen of vanuit welke voorziening hun huishoudelijke hulp wordt geleverd. Dit onderscheid kan in 2019 voor de burger echter een (groot) verschil in hoogte van de eigen bijdragen opleveren. Het lage tarief wordt nu uitsluitend toegepast bij maatwerkvoorzieningen. Burgers die huishoudelijke hulp als algemene voorziening ontvangen, betalen vaak een hoger bedrag. Zoals hiervóór al beschreven, heeft u in de toelichting op het wetsvoorstel aangegeven dat het abonnementstarief ook dient te (gaan) gelden voor huishoudelijke hulp. Hoe verhoudt dit zich volgens u met het (tijdelijke) onderscheid in eigen bijdrage dat de burger nu ervaart? Is dit wat u met de Amvb heeft beoogd of kan er sprake zijn van een onjuiste toepassing van het tarief?
2. Als gemeenten huishoudelijke hulp (gedeeltelijk) als algemene voorziening aanbieden en burgers daarnaast ook gebruik maken van maatwerkvoorzieningen uit de Wmo, ontvangen zij meerdere facturen. Eén van de gemeente en één van het CAK. Dit lijkt alsnog op een stapeling van eigen bijdragen (zelfs binnen de Wmo), terwijl het te beoogen effect van de maatregelen uit het Regeerakkoord juist was om

⁶ In sommige gemeenten worden dagbesteding en individuele begeleiding eveneens als algemene voorzieningen aangemerkt. Hier speelt dus hetzelfde. Wij verwachten dat ook respijtzorg deze vragen kan oproepen.

Ons nummer

201902870

4

- deze te verminderen. Is dit wat u met de Amvb heeft beoogd of kan hier eveneens sprake zijn van een onjuiste toepassing van het tarief?
3. De algemene informatieverstrekking vanuit de overheid over het abonnementstarief behelst de boodschap dat alle hulp en ondersteuning vanuit de Wmo onder het nieuwe tarief van €17,50 per vier weken valt. Zoals hiervóór omschreven, blijkt dit niet altijd zo te zijn en betalen burgers gewoon nog het oude (hogere) bedrag, wanneer huishoudelijke hulp door hun gemeente (standaard en/of gedeeltelijk) als algemene voorziening is aangemerkt. Bent u, alles overziend, van mening dat de informatieverstrekking vanuit de overheid onduidelijk is (geweest)? Zo ja, hoe gaat u ervoor zorgen dat burgers alsnog duidelijk worden geïnformeerd?

Graag zie ik uw antwoorden binnen vier weken tegemoet.

Een afschrift van deze brief heb ik gestuurd aan de voorzitter van de Eerste en Tweede Kamer.

Contact

Voor eventuele vragen en/of opmerkingen over deze brief kunt u contact opnemen met Jeanine Stam. Zij is te bereiken via telefoonnummer (070) 356 3540 en emailadres j.stam@nationaleombudsman.nl.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen